

Salgótarján és Vidéke

Szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

A Polgári Kör hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

Egész évre	10.—
Fél évre	5.—
Negyed évre	2.50
Egyes szám ára 20 fill.	

Felelős szerkesztő:

Dr. Czigler Jakab

Minden a lap szellemi részét illető közlemények a „Salgótarján és Vidéke“ szerkesztőségéhez, az előfizetések és hirdetések Mohar Endre polgár iskola tanárhoz intézendők.

Decentralizáljunk!

Erdődi Mihály

Vidék? Dörmögi a cinikus fővárosi és egy lenéző mosoly lapul meg szája szögletén.

Pest? Sójajt fel a vidék csöndes nyárspolgára, míg homlokán valami áhitatos derű suhan át.

A mimika, mely e két földrajzi fogalom említése nyomán az arcokra ül, élesen világít bele abba a sajtóságot viszonyba, mely a metropolis és a vidéki városok lakóit egymáshoz köti. A fővárosi lekicsinylés és a vidék bálványozó rajongása egyébként olyan jelenség, melyet minden fejlődő kulturájú ország, avagy köztársaság metropolisa és vidéki helységei között is feltalálunk. Azonban ez a kölcsönösen túlzásba hajtott distinktívó másutt legfeljebb a műzülés tekintetében talál termékeny talajra, míg itt nálunk úgy a művészet, mint a tudomány, az ipar, a kereskedelem, egyszóval a kultúra és a gazdaság összes ágait néhány vidék kevés kivételével, ugyszólván csak maga a főváros képviseli.

Budapest egyeduralma alatt álló, valóságos közéleti abszolútizmus ez, mely az érvényesülés jogát kizárólag magának vindikálja. Ez az éles szembeállítás különben megnyilatkozik a társaséletünkben is. Ha egy

fővárosbeli a vidéket becses leereszkedésével „megtiszteli“, azt bizonyára azzal a megkülönböztetett érdeklődéssel veszik körül, mely önkéntelenül is elárulja a vidék vélt alsóbbrendűségét. Viszont a fővárosban a pesti azzal a lekicsinyléssel vált szót a vidékivel, mint ahogyan tesztem fel a soffőr az egyfogatu fiakkeressel.

Ugy a vidék részéről megnyilvánuló hódolat, mint a főváros túlzott önteltsége csupán abban az erős fokú elfogultságban leli magyarázatát, mely az utóbbit, mint az elvitázhatalan elsőrangúság termelőjét ünnteri fel. Nem akarom ezzel éppen lefokozni Budapest különösen irodalmi és műipari produkcióinak feltétlenül elismert elsőrendűségét, de tiltakozom ama kicsinyhitű gáncsolás ellen, melylyel a vidék termékeit illetni szinte divatban van. Mert, hogy egyes nagyobb vidéki városok nem vehetik fel a versenyt Budapesttel, annak oka csakis érvényesülési feltételeinek hiányában kereshető.

Sajnos azonban, hogy Pest e korlátlanul gyakorolt fensőbbsege nem csak a saját túlhajtott önbecslésén mulik, de szőnyeget terít e hódító törekvése elé maga a vidék csodálata, a beljé vetett rendíthetetlen bizalma és az az csztalan tisztelet, mely a fővárost, mint egy hozzáférhetetlen központ-ideált tünteti fel. Ebben részben a nemzeti büszkeség motivumai is felfedez-

hetők, mindazonáltal ez egy sajtóságot tünet, mely ellen mentségül legfeljebb hazai kulturánk hirtelen nöttőségét és a velejáró erőfeszítést hozhatjuk fel. Utolsó évtizedek óta Magyarország ugyanis egyre sűrűbben vette ki a részét a világszereplésből. És az csakis Budapest érdeme. Mintha minden kiválóságainknak, külföld előtt is becsült erényeinknek Pest lett volna a gyűjtő-medencéje.

Itt az ideje, hogy végre e közéleti egyenlőtlenséghez vezető centripetális erő bizonyos fokig centrifugális hatást is érzetessen, hogy az a kultura és gazdasági jólét, mit Pest képvisel a külföld előtt, ne csak a metropolist övezze át, de hálózza be az egész ország területét.

Egyébként a decentralizálás eszméjét már nagyon sokan felvetették és hogy mindeddig ez irányban lépések nem történtek, az csak az ezt megvalósító módok keresztülvihetlensége mellett bizonyít.

Mert ahhoz, hogy megdönthessük azt a nagy válaszfalat, mely a főváros és a vidék között elhúzódik, azt első sorban is az által érhetjük el, ha a vidéki városok társadalmi életébe több elevenséget, több izt, több önállóságot keverünk és ezzel kapcsolatosan minél inkább függetlenítjük a fővárostól.

Erre azonban külön kéne nevelni Budapestet és a vidéket is. Mert miért tör-

TÁRCA

Reminiscenciáim a régi Tarjánból.

— Kelemen Albert —

A Szikszay barátunk palotácskájának helyén volt az L. alaku kántorlakocská s azon túl a takarékos hatalmas bérházának helyén a patak medrével egyszint egy hatalmas árok, a fölösleges kutya és macska kölykök köztemetője a pocstás hullámsírban. Partjának meredéke pompás szánkó-leereszkedő télen, de annál veszedelmesebb nyáron. Nem egy közülünk ködött bele békanyálás vizébe.

A víz akkor szorult ide, hogy a nagy hidat elsőnek megépítették az országút-testén s a kis patak medrét egy rövid töltésével összefű szoritották, Tarjánnak erre a legelső szabályozási műveletére világosan ugyan nem emlékszem vissza de bizonyos,

hogy nem történhetett a messze múltban. Az építkezés maradványai: A kő-és farakás között sokat bujcsdiztunk, ugrádoztunk nyáresti alkonyatokon.

A pataknak lentebbi hidja sokkal későbbi keletű. A városnak eme legforgalmasabb helyén még csak gyalogátjáró sem volt. A meder szabályozatlan, tehát az egész utca szélességére kiterjedő. Gyalogosok és kocsik a vasut átjárótól kezdve lelejtettek a patakba s annak egész hosszában kellett végigtornászniok a kanyargó csermelykét, míg át nem jutott a tulsó oldalra.

Milyen nagyon mulatni való volt is ez azután, különösen tavasz elején, mikor a télen át felgyülemlt jég olvadazni kezdett. A legnagyobb óvatosság mellett sem kerülhette el végzetét, akit egyes-bajos dolgai erre hozott. Kötözködésig fürödtek meg a járókelők a leszakadozott jég alatt. Órák hosszúig eltűntünk testvérkéinkkel az ablak előtt (akkor már ott laktunk, ahol ma Tar-

ján nagyvárosiasodottságának legeklatánsabb bizonyítékául nyertő kolbász árulnak. És még se tennék megerve rendezett tanácsra?! s mulattunk vagy rettegtünk az előre-hátra bukdácsolókon. Lakásunk állandó találkozó helye volt a baleset szenvedőnek.

Sohse feledem el egyik epizódját ennek a tragikomikus időszaknak. P... bátyánk kicsiny felesége alatt gyanutlan haladtában egyszerre csak kettéválk a talaj. Egy kétségbe esett sikoly s a kedves kis fiatal teremtés testének egész hosszával elterül a locsba. Kapkod, evickél hasztalan; sehogy se tud kiszabadulni. Karmantyú, keztyű, fátyol s az elegáns toillette több darabjai guzsba kötik kezét lábát. Szivszorongva nézzük a jelenetet s a legválságosabb pillanatban ott terem jó atyám, utánna veti magát mint gyermeket ölébe kapja a kicsiny asszonykát s le sem teszi meleg szobánk puha kerevetéig. Bőréig csurron-viz volt.

tet példának okáért minden művész-ember a központ felé? Mért nem elégíti ki a vidék elismerése? És mért nem vehetne erről az elismerésről a metropolis tudomást? Hiszen a főváros lekicsinylése velünk, vidékiekkel szemben csak az öntudatlanul lappangó versenyképesség érzésének tarkatása, míg a mi bámulatunk, csak a magunk önbizalmatlanságára és az ezt ápoló politikai nemtörődömségre vezethető vissza.

Adja meg az állam és a köztársadalom a vidéki városok saját érvényesülésére buzdító jogait, akkor remélhető, hogy a mostanig oly szívósan megfeneklett centralizáció végre is elveszti erejét és az ezzel járó vidéki versenyek az egész országban új, nagyobb vérkeringést idéznek elő.

Salgótarjának azonban még sok lelkét kell bemagolnia, hogy eljusson a centralizáció mélyenjáró és meggyőző nagy fejezetéhez. Hogy az erre való érettség mily alacsony fokán áll, elég rámutatnunk a polgári iskola új épületének kérdése körül felmerült igazán nevetséges huzavonájára, mely eklatáns példája közéletünk minden terén megnyilatkozó enerváltságának.

Pedig ha összeszednők magunkat, de gyönyörű jövőnek is nézhetnénk elébe!

Polgártársak!

Terjesszék a „Salgótarján és Vidéke”-t

A takarmány tilalom.

A takarmány tilalom folytán beállott mizériák megszüntetése érdekében a keres-

kedelmi és iparkamarák a kolozsvári iparkamara kezdeményezésére most felterjesztést intéztek a kormányhoz, amelyben a következő intézkedéseket ajánlják a miniszter figyelmébe:

Köztudomásu dolog, hogy a tartós szárazság az összes takarmányféléket majdnem teljesen megsemmisítette. Póttakarmányra sem igen számíthatnak állattartó gazdáink, mert a legelők a legtöbb helyen kopárak. Ilyen helyzetben takarmány-inségre lehetünk elkészülve, amely közigazdaságunk egyik legjövődélőbb ágát, szépen fejlődő állattenyésztésünket beláthatatlan veszedelemmel fenyegeti. A veszedelem már is jelentkezik, mert gazdaközönségünk kénytelen állattain legnagyobbbrészt és pedig potomon tudni, hogy a bár végtetekig megcsökkentett állatállomány eltartását biztosítsa. Az országra zuduló e közigazdasági veszedelemmel szemben, a bajnak enyhítése érdekében a következő intézkedések fogantatása volna gyakorlatba vendő. Állattenyésztésünk védelme szempontjából legelső intézkedés volna a takarmánykiviteli tilalom elrendelése, hogy a hazai takarmánytermelés a belfogyasztás kizárólagos szolgáltatásban maradjon. Feletébb indokolt volna, ha a földmivelésügyi kormány az erőtakarmányok beszerzését elősegítené azáltal, hogy az összes kincstári birtokok feleslegét mérsékelt áron közrebocsátaná. Ezen intézkedés már azért is áldásos lenne, mert a takarmány árak mérséklésére hihetileg jótékonyan befolyyna. A másik intézkedés az volna, hogy a takarmányemlék szállításánál a belforgalomban a legmeszebbmenő vasuti fuvardíj-kedvezmények engedélyeztessenek. A takarmányfélék túlságos megdrágulása már egymagában is rendkívüli káros hatással van a gazdaközönségünkre és közvetve állattenyésztésünkre, indokoltnak látszik tehát a bajok némi enyhítését a vasuti díjtételek időleges

leszállításával lehetőleg mérsékelni. Ott, ahol csak a köteles erdővédelem megengedi, az állami erdőségekben a legeltetés kivételével és pedig korlátolt időre engedessék meg. Minthogy pedig az új végrehajtási novella kisgazdáink hitelét lényegesen megrendítette, a bedugult bankhitel következtében viszont féltő, hogy gazdáink az uzorahitel veszedelmének lesznek kiszolgáltatva. Nézetünk szerint az államkormányzat további gondoskodása e veszélylyel szemben tehát az lenne, hogy gazdáink részére olcsó hitel biztosíttassék. Lényeges eredmény volna e tekintetben elérhető, ha az országos központi hitelszövetkezet kebelében működő falusi hitelszövetkezetek e célból megfelelő pénzübeli támogatást nyernének a végből, hogy a gazdák hitelszükségletét fokozottabb mérvben kielégíteni képesek lehessenek.

Az országos magyar kereskedelmi egyesülés a talarmánynemlék kivitelének tilalmazása érdekében megindult mozgalom folytán felhívta vidéki kerületeit, hogy nyilatkozzanak, vajon a kerület viszonyai megokolják-e a tilalom elrendelésének szükségét. A felhívásra a kerületek túlnyomó része azzal válaszolt, hogy a takarmánytermés nem annyira gyenge, hogy a tilalom elrendelését szükségessé tenné. Tekintettel arra, hogy a nyári szünet folytán az egyesülésnek nem állott módjában a kérdést kellő sürgősséggel igazgatósági, vagy választmányi ülésén tárgyalatni, a központi elnökség minden hozzáadás és külön állásfoglalás nélkül terjesztette fel a földmivelésügyi miniszterhez a kerületek jelentéseit.

Miért?!

Kedves polgártársam! Megtudnál-é nekem arra felelni, hogy az „Iparos-otthon”

Jóval természetesebb édes anyám a maga ruhájába bujtatta. Mily meg nevetni való dolog volt ez aztán ismét. Legjobban nevette maga akaratlan vendégünk: P... néni.

Minthogy az utca a patakban haladt a hid építésénél medret teljes hosszában innen is túl is fel kellett tölteni s a hidnak mai rombaid alakját megadni. Ezzel a kispatak szabályozása az ország és vasut-test közti részében be is lőn fejezve s itt az építkezés kezdetét vehette. Emlékszem még rá, hogy az egész balparti oldalon a már említett lakoházunkon kívül más épület, tehát sem a „Vadász” szálloda sem Takarékn hatalmas sarokbérháza nem volt. Előbbit a 70-es évek végen a különös üzleti szelleméről nevezetes, megboldogult öreg Groszberger bácsi építette, még pedig — felismerve a már kialakuló gyáriparunknak közszükségleteiből klaknázható jövedelmi forrást — egyenesen arra a célra, amit ma is szolgál. A „Vadász” tehát községünk legrégebb szállodája. Mai modernebb és téresebb alakját azonban csak a 90-es évek elején nyerte miután a

B. utcára terjedő épülettömböt fényes nappal egy tűz-vész elpusztította.

Valamivel később épült az utca felső sarkán is említett feneketlen Dögtérre a bérház s ezzel a kispatak eme szakaszán a balparti utca mai képe kialakult.

A ferdén haladó jobbparti utca kiépülése már ugyszólván egészen az utolsó 10 évnek eseménye. Régebb keletű egyedül a Korsós-féle sarokház; azelőtt dudvás pusztaság innenső oldalon a jámbor zsidók nesztorának, istenes Singer hácsinak, a fél zsidó község komájának szatócs boltocskájával.

Az utca akkori milióje nem lenne teljes, de kegyeletlenség is volna, korának eme közbecsült másfélőles alakjáról meg nem emlékezni. Kicsiny házának ajtaja minpig nyitva állott peregrinus hitsorsosai előtt. Nem kérdezte kicsoda-micsoda? Jólaktatta, megajándékozta s utnak bocsájtotta. Az igazi, hamisíthatatlan, őszinte hitűséggel párosult ember-becsülés és a patriarchális erényeknek igazi mintaképe. Méltó társa korán elhalt neje, a zsidó család hőstelkü matrónája. Sem előtte, sem

utánna nem láttam temetést, ahol a község apraja-nagyja, zsidó, keresztény a részvétnek oly őszinte megnyilatkozásait sirta volna el könnyeiben, mint ez egyszerű zsidó asszony végtisztességén.

Az asszony korai halálával pusztult a család is. A kenyeret adó boltocskának leike is elszállott örökre ő benne. A valóságos rigoráziumokkal könyebben megalkuvó későbbi nemzedék versenyét a becsületes Singer bácsi sokáig nem bírta. Leányairól apadó tehetségéhez képest még gondoskodott, azután a kis bolt ajtaja bezárult. Tulajdonosát, városunk zsidó hitéletének üstökösét elnyelte a tönkrement existenciák szürke ezrenek telhetetlen Molochja, a ragyogó, a fényes Budapest...

Emeletben már akkor sem volt teljes hiányunk. A Polatsek-féle káz utca felőli bülthelyisége fölött egy félbehagyott, vakolatlan kőmivesi alkotás büszkélkedett. Béletlen ablak s ajtónyílásai ládadarabokkal voltak beszögelve. A denevérek legideálisabb lakóhelye. Ünnepek alkalmával innen, mint a legmagasabb épületről lógott alá a hatalmas nemzetiszintű lobogó. Fedett

melletti vasuti hid alatti ujonnan betonizált átjárót miért nem építették ki egészen a patak medréig?

Nos! tudod-e? Azt hiszem hogy nem. És ha száz embertől fogom kérdezni ezt, egy sem tud reá felelni.

Pedig milyen egyszerű a felelet.

Ott ahol stilszerű az abszurdum, rendes és gyakorlati munkát ne várj. — Az ilyen kérdésre csak egy felelet van.

Salgótarjában vagyunk.

De hát hogy is nem jutott az a mi községi előljárástunk eszébe, hogy azt az átjárót egészen a patakig kiépítse?

Vagy nem látja-e, mily előny származik ebből? Patakparti piacunkat most a levezető árok két részre osztja, felsőrésze ugyszólván megközelíthetetlen.

Mily könnyen lehetett volna ezen most segíteni, ha a vasut által épített beton hidat a patak medréig lerakattja.

Hiszen a megoldás magától kínálkozott.

De nálunk ugylátszik az előljárástunk közgyűlési határozat nélkül ilyen, a község érdekeire nézve fontos dolog keresztülyitelére nem mer vállalkozni. Nincs meg benne a kellő erény és akarat. Vagy talán még sok egyéb is.

Ilyet másutt, különösen ha az a község érdekeinek határozott előnyére van — és sok költséget nem igényel, maga a községi előljárást — nem várva sem közgyűlési határozatokat, sem semmiféle biztatásokat — szokta utólagos jóváhagyás reményében megcsináltatni.

Vagy talán annyira nem bizik a községi képviselőtestületben, hogy ily intézkedést nem hagy jóvá? Lehet! Salgótarjában minden lehetséges.

Itt szabad volt a kir. járásbírószágot kültelekre építeni, a vágóhidat a felső patak parton, a vasuti állomást a szomszéd községbe, a polgári iskolát felszerbe, egyszóval

itt minden keresztülvihető, ami a község helyes fejlesztését gátolja. Valószínű tehát, hogy ezt a beton-hidat sem lesz szabad felépíteni, mert ez által patakparti piacunk megnagyobbodnék.

Előfizetési felhívás:

A mai számmal ama kéréssel fordulunk Salgótarján és Vidéke t. közönségéhez, hogy minket kitűzött célunk elérésében anyagilag és erkölcsileg támogasson, hogy úgy helybeli mint vidéki híreket velünk közölni sziveskedjék és így olvasó közönségünk egyszersmind munkatársunk is legyen.

Az előfizetési díj oly csekély hogy mindenkinek lehetővé tesszük a lapra való előfizetést.

Előfizetési ár:

Egész évre	10.—
Félévre	5.—
Negyed évre	2.50
Egyes szám ára	20

Minden a lap szellemi részét illető közlemények a Salgótarján és Vidéke szerkesztőségéhez az előfizetések s hirdetések lapunk kiadójához Mohar Endre polgár iskolai tanárhoz intézendők.

A Polgári Kör tagjai lapunkat évi 6 K-ért kapják.

Heti hírek

Személyi hírek. Hricsovszky András községi bíró folyó hó 10-én kezdte meg négyheti szabadságát. Szabadsága alatt Kurcsinka Antal albíró helyettesíti.

Tóth Gyula, körünk elnöke Karlsbadba utazott néhány hétre, s kívánjuk, hogy minél hamarabb viszont lássuk.

Kinevezés. Sokovics György, a X. fizetési osztály I. fokozatába sorozott itteni adóhivatali ellenőrt a m. kir. pénzügyminiszterium a brassói m. kir. adóhivatalhoz I. osztályu ellenőrré nevezte ki. — Uj állását folyó évi szeptember 1-én fogja elfoglalni, addig a szabadságon lévő Nemes-sányi Gyula kir. adótárnokot helyettesíti.

Pánik a bányakolonian. Még csend volt, a bányakoloniaiak zavartalanul aludták a reggeli álmot, midőn egyszerre pisztolydurránás reszkettette meg a levegőt. A hajnali szellő csakhamarszertevitte a réműletes, a borzasztó hirt, hogy Reiner Géza altiszt lőtt, nem is egyszer, de kétszer lőtt, kora reggel lőtt kétszer, de nem célba, hanem Lugert Leóra, aki egyébként kertész. Szerencse, hogy közel volt a kamra, hová a szívének szánt gyilkos golyó elől elmenekült, de szerencse az is, hogy Reiner ur, a műlövő nem ment el és nem jött vissza aranyéremmel a londoni olympiai versenyekről. S vajjon mi indíthatta a vakmerő embert e borzasztó elhatározására, hogy lőtt, kétszer lőtt és reggel 6 órakor lőtt? Semmi különösebb, csak az, hogy az említett két ur felesége összeszólkkozott és a férjek magyarázatot kértek és adtak egymásnak. A kérés és adás ntán utolsó érv gyanánt, végső akkordként durrant el a pisztoly, mert Reiner ur tévesen magyarázta Clair Vilmos párbaj-codexét, hogy párbajt csak akkor lehet vivni, ha a másiknál is hasonló fegyver van és valahol kint egy erdő pázsitos tisztásán, nem pedig a község belterületén, ami — eltekintve mindentől — azt hisszük, kihágást is képez s éppen ezen okból e hirt — Reiner ur jó felfogott érdekét tekintve — nem ajánljuk az illetékes hatóság figyelmébe.

Színészet. Mint ujabban értesülünk. Mezei Kálmán szintársulata még e hónap

kapuja mellé egy jobb korban született, jobb, időket látott, de akkor már csak a régi dicsőség romjain élősködő hosszú épület sorakozott egész a patak partig. Különböző elemeknek küntözö céljaira szolgált, míg nagy későre a „Pannónia” szálloda jelenlegi tulajdonosa más tolettébe öltöztette s megcsinálta benne Salgótarján második szállodáját a régi „Pannoniát.” Fgy pusztító tűzvész után, minek martaléka ön, kapta végre a mai impozáns alakját.

A régi Tarján egyik nevezetes pontja volt az itt leirt tarka rész által befogott az a háromszög, mely ma 2 oldalt a város széperzékéből bekerítve a 3-ik oldalról a pataktól határolva szépen fejlődő fasoráról itélve parkrészetnek van kirendelve. Itt volt akkor a kofák birodalma. Terjedelemre is, hangra is legtekintélyesebb, legfélelmetesebb közöttük. Istenben boldogult Kivovics néni. Az ő fényes nevéhez fűződik a tarjáni gyümölcs-piac dicső megteremtése s annak minden emléke. Mint kis-király uralkodott ő e birodalomban. Mellette eltörpült Dankonéni pápaszemes személyisége jólehet ez a képes „Budapest”

hűséges és zajos olvasója, fölénnyel nézett alá a politikában járatlan kollegákra; előle meghunyászkodva vonult vissza Tarján egyik legnépszerűbb mészáros kutyájáról szellemesen „Temesnek” bémált jó öreg Weisz Lázár bácsi.

A szegény Lázár, aliász Tamás a kegyvesztettség egész Golgotáját végigszenvedte. Kora reggeltől késő estig zugott feléje a felsőbbség haragjának visszhangjától hangos válogatatlanságok. Jaj volt annak a vakmerőnek is, aki Lázár kosaraihoz vételi szándékkal közeledni bátorzkodott.

S ki tudja hová vezetett volna ez az évekig duló féktelen harag, ha Lázárnak viharedzett leánya, az izmos, de lobbanékony szívű Ruchele, Kivovicsné lelkét gyengébb érzelmekre nem hangolja! De hazajött Boszniából a Józsi gyerek, szép szál legény, 25-ös bakának való. A két szempár összenézett a kosarak fölött, epekedve, sóvárogva: megértették egymást. A beszélő szemek, a néma enyelgés nem maradhatott sokáig az érző anya előtt s megrezdült benne a szülői szív hurja. Lázárral szemben több kegyességet kezdte tanusítani.

A szerelmes fiatalokból nem lett egy pár. A Józsit elhódította egy ügyesebb rószája chebonnak s — mint hallom — erős kötőféken tartja de ha tagadni merné, hogy valaha szerelmes volt a Rucheleba, hát én rácsfólok. Én hivatlan szentanuja voltam egy végtelenül idylli jelenetnek amikor ő a Józsi, egy a mosolygó fogsoraival kipréselt sült krumpli parázs belének elfogyasztása ntán annak héját csábító, félremagyarázhatatlan célzattal átdobta a leányzó ölébe s az nem kevésbé csábos keccsel visszadobta Ámornak eme legpredesztináltabb nyilát.

Lázár is, nagynevű zsarnoka is azóta már elköltöztek az árnyékvilágból dokumentálván, hogy nincs pótolhatatlan a világon. A gyümölcs piac is elkerült máshová. Uj piac, uj kofák; uj idő, uj nemzedék!...

A kis patak felsőbb szakaszáról tulajdonképen csak a zsidók rituális fürdőjének helyétől kezdve érdemes még abból a korból beszélni.

(Folyt. köv).

25-én érkezik meg községünkbe s egyelőre 14 estét betöltő előadást ígér, másoron tartva legdivatosabb operetteket, valamint a fővárosban nagyobb sikert aratott komoly színműveket is. Hisszük, hogy a színeszetnek itt Tarjánban megbecsülhetetlen kulturális jelentősége lesz és ha a Vigadónk felállításával stilszerűbb helyiség áll majd rendelkezésére, gyakrabban fogja községünket felkeresni.

Mulatságok. A „Salgótarjáni Ipartestület saját alaptőkéjének gyarapítására a Wehovszky-féle kerthelyiségben 1908. évi augusztus hó 16-án zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Belépti-díj: családjegy 2 K, személyjegy 1 kor. A mulatság kezdete d. u. 3 órakor. Este tűzijáték. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a Vadászszállodában tartatik meg. Meghívó kívánatra előmutatandó.

A pálfalvi bányatársulati kézművesek az alakuló polgári olvasó-kör alap javára 1908. évi augusztus hó 20-án a bányatársulati és Bota Károly zenekara közreműködése mellett díjtekézzel és vilégpostával egybekötött nyári táncmulatságot rendeznek.

Mindkét mulatság, mint az előkészületekből látszik, igen sikertűnek ígérkezik.

Halálozas. Bloch Manóné, szül. Neumann Rózália életének 69-ik, boldogházasságának 47-ik évében hétfőn, f. hó 10-én d. u. hirtelen elhunyt. A boldogultat, ki általános tiszteletnek örvendett, szép számu rokonság gyászolja. Temetése nagy részvét mellett kedden d. u. 4 órakor volt.

Rendkívüli közgyűlés. Salgótarján nagyközség képviselőtestülete f. hó 6-án d. u. 3 órakor tartotta rendkívüli közgyűlését a község háza nagytermében Hricsovszky András bíró elnöke alatt.

A gyűlés legfontosabb tárgya a Makhetes mellett lévő teleknek átíratása a kincstár javára a polgári iskola céljára.

A képviselőtestület névszerű szavazásban egyhangulag elhatározta, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter átíratának értelmében fenti telek átengedi a kincstárnak. Így a polgári iskola építésének ügye hosszú vajadás után végre dűlőre jutott s Salgótarjánnak rövidesen lesz modern iskolai épülete.

Elhatározta a képviselőtestület, hogy eleget tesz a miniszter ama kívánságának is, hogy az iskola épület melletti járdát saját költségén zajtalan burkolattal fedeti be. Vajjon asphalt, vagy faburkolat lesz-e, arról majd később határoz a képviselőtestület.

7762—1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Salgótarján nagyközség képviselőtestületének 1908. júl. hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlésében 184—1908. kgy. szám alatt hozott határozata alapján közhírré tettetik, hogy a nagyközség tulajdonához tartozó, évenként négy országos, minden héten egy heti vásárral és naponként az

eladóktól helypénzszedési haszonélvezettel egybekötött vásárral az 1909. évi január hó 1-ső napjától kezdődőleg 1911. évi december hó végéig terjedő három egymásután következő évre nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverés Salgótarján nagyközség tanácstermében 1908. évi augusztus hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

A bérelni kívánók a következőket vegyék tudomásul:

1. A kikiáltási ár egy naptári évre 12,000 korona.

2. Az árverésen részt vehetnek, kik törvényszerint terbes szerződések kötésére személyes képességgel bírnak.

3. Az árverésen résztvenni kívánók kötelesek igazolni, hogy bánatpénzül a kikiáltási ár tizedrészét (10 százalékát) készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy pedig a fennálló szabályrendeletek értelmében bána pénzül elfogadható, az budapesti tőzsdén jegyzett árfolyammal, — ha pedig ez a névértéken felül lenne, ez utóbbival számításba vehető értékpapirokban a község pénztárába letették.

Az árverés befejezése után a legkedvezőbb ajánlatot tevő által bánatpénzül letett összeg visszajartatik, a többi árverező bánatpénze legelőt visszaartatik; kivéve, ha a legkedvezőbb ajánlatnak elfogadása bármely okból kétes, mely esetben a következő legkedvezőbb ajánlatot tevő bánatpénze is visszajartatik.

4. Írásbeli ajánlatok szintén elfogadhatnak, de ezek is a 3. pont szerint igazolni tartoznak a bánatpénz letételét.

Az írásbeli ajánlatokban az ajánlott bérösszeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó s ha azoknak tartalma oly záradékot is magában foglal, mely a jelen hirdetmény és a részletes bérleti feltételekhez utközik, ez a kikötés nem létezőnek tekintetik.

Az írásbeli ajánlat, amely 1 koronás bélyeggel látandó el, következőkép szerkesztendő:

Én alulírott Salgótarján nagyközség részére engedélyezett évenként négy országos, minden héten egy napi vásárral és naponként az eladóktól helypénz szedési haszonélvezettel egybekötött vásárral az 1909. évi január hó 1-től 1911. évi dec. hó utolsó napjáig terjedő időre évi kor. fillért ajánlok el bérösszeg gyanánt. azzal a kijelentéssel, hogy az árverést és bérleti feltételeket smerem, azoknak magamat mindenben alávetem s jelen ajánlatomért a község pénztárána letett kor. fillér bánatpénzzel kezeskedem.

Kelt

Az írásbeli ajánlatokban a felajánlott összegek szóval és számokkal kiirandók és az árverés napjának d. e. 9 óráig lepecsételve az árverést foganatosító községi szám és pénztárvizsgáló bizottság elnöke: mélt. Szilárdy Ödön urnak, esetleg a község főjegyzőjének adandók át.

5. Aki nem maga, hanem másnak névében kíván árverezni, köteles magát az árverési bizottság előtt kir. közjegyző által hitelesített meghatalmazással igazolni.

Ha többen társaságban árvereznek, egyetemleges kötelezettséggel tartoznak.

6. Az árverés Salgótarján nagyközség képviselőtestülete jóváhagyásának fenntartásával történik és a haszonbéri szerződéssel vállalt kötelezettség a legkedvezőbb ajánlat tevőjére nézve, illetve a 3. pontban említett esetben a következő legkedvezőbb ajánlat tevőjére nézve, ajánlatának beadásával, a községre nézve azonban csak a jóváhagyó községi közgyűlési határozat kimondásával áll be.

7. A haszonbéri árverés befejezte után a bérlő köteles az egy évi haszonbér egy negyed részét készpénzben, vagy pedig a képviselőtestület által elfogadhatónak talált jelzálogi biztosítékot nyújtani, illetőleg letett bánatpénzét kiegészíteni.

8. Bérlő köteles a szerződésszerű haszonbért, negyedévenként előre Salgótarján nagyközség pénztárába befizetni.

9. A többi részletes bérleti feltételek Salgótarján nagyközség főjegyzői hivatalában megtekinthetők.

Kelt Salgótarján, 1908. aug. hó 1-én.

Előljáróság.

3234/1908 tk. sz.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Márton Józsefnek végrehajthatónak Sarkadi Gáborné Kövér Ágnes végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási visz árverés 2100 k. tőkekövetelés és jaruléka 3000 k. és jár. a Losonci Takarékos és Hitelbank javára 921 k. és jár. valamint a rozsnói kegyes alapítványi pénztár javára 1590 k. és jár. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett 1881 évi tc. 144 §-a alapján és 155/176 §-a értelmében a balasagyarnati kir. törvényszék és a salgótarjáni kir. bíróság. területén levő Füle község határában fekvő a füleki 144 sz. tjkvben A. I. 1. 3. sorsz. Sarkady Gáborné sz: Kövér Ágnes nevében álló ingatlanra rajta épült házzal 3254 k. ban az h. o. 443 sz. tjkvben A. I. 1 sorsz. alatt ugyanannak nevében álló ingatlanra 239 k.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltek azzal, hogy az árverés a fenti ingatlanok a legtöbbet ígérőnek a kikiáltási áron alul is el fog adatni. A kérvény a nem tekkönyv vezet ingatlanokra irányuló részben elutasítatik, mert ezen ingatlanokra kisérológ Márton József nyert végrehajtási jogot-a befolyt vételár egészen az ő javára soroztatott, erre nézve folyamodó rozsnói kegyes alapítványi pénztár nemtekinthető olyan érdekeltnek, hogy a vizárverést kérése jogosult velem. Az árverés megtartására határidőül 1908. évi augusztus hó 13 napjának d. e. 10 órája Füle község házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beszárának 10 százalékát vagyis 325 k. 40 f. és 23 k. 90 f. készpénzben, vagy az 1881: 60 tc 24 §-a ában jelzett árfolyamal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3533 sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8/8-ában ki jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1831: évi 60 tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előle es elhelyezéséről kiállított szabályszerű elsmerványt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számítandó 30 nap alatt a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt minden egyes vételári részlet utáni árverés napjától számítandó 36 kamat okkal együtt az 1881 évi dec. 6-án 39615 I. u. sz. kelt rendeletben előirt módok a salgótarjáni kir. adóhivatalnál mint bíról letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. évi 60. t.-c. intézkedése értelmében csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt az idézett cikk 187. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

Vidor, kir. albiró.

Egy jókarban lévő ébenja-zongora olcsó áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Telefon szám 29.

Szikszay János

férfi-szabó üzlete

SALGÓTARJÁN. fő-utca (saját ház.)

Ajánlja magát a legújabb divatu férfiruák és egyenruhák elkészítésére a legrövidebb idő alatt és juttányos feltételek mellett.

Angol különlegeségek, Zsolnai, Gácsi és Brassói szövetek.

Kérem szükség esetén egy levelező-lap útján engem értesíteni, hogy esetleg a házhoz menjek.

Egy jó családból való, kitűnően be-
gyakorlott

gépíró, ó,

ki 5 hónapig a község-házán és 3 hónapig a főszolgabírósnál legnagyobb meglegedésre működött, miről Szakáll Ferenc főszolgabíró ur bizonyítványa is tanuskodik,

alkalmazást keres.

Bővebbet Pap Zsigmond községi jegyzőnél.

Mindnyájunknak el kell menni

megtékinteni

Polatsek Miksa ruha- cipő- rőfös- uri- és női divat áru, raktárát, hol mindezen és még számtalan itt felnem sorolt áruk, a legjobb minőségben, legolcsóbb áruk,- és legszolidabb kiszolgálás mellett találhatók. Vétel nem kötelező. Szigorúan szabott áruk mély tisztelettel

POLATSEK MIKSA.

A volt Meiszter László féle üzlet helység.

Hirdetések

felvetnek a
kiadóhivatalban.

A Czigány-utcában
Anbroz-féle ház
kerttel
szabad kézből olcsó áron
eladó.

KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKÖTÉSNET — PAPIRÁRUHÁZ

SINGER LAJOS SALGÓTARJÁN

TISZTELETTEL TUDATOM A N. É. KÖZÖN-
SÉGGEL, HOGY KÖNYVNYOMDÁMAT A PO-
NYI-FÉLE HÁZBÓL A „NÉP-BANK“ ÉPÜLE-
TÉBE HELYEZTEM ÁT. EGYUTTAL TUDA-
TOM AZT IS, HOGY NYOMDÁMAT MEG-
NAGYOBBITOTTAM S IGY A LEGKÉNYESEBB
NYOMDAI MUNKÁKRA IS VÁLLALKOZOM : :

KÉSZÜLNEK

o o KÖRLEVELEK o o
o o LEVÉLPAPIROK o o
o o BORITÉKOK o o
o o SZÁMLÁK o o
o o MEGHIVÓK o o
o ALAPSZABÁLYOK o
o o M Ű V E K o o
o o ÁRJEGYZÉKEK o o
o o NÉVJEGYEK o o

Meller L. Egyed

Budapest, IX., Lónyai-utca 7. sz.

Telefon-Interurban 46—31.

Telefon-Interurban 46—31.

Mielőtt személy-, jel-
zálog- vagy építési

kölcsön

íránt intézkednék,
kérjen díjtalanul
prospektust.

! ?

WEHOVSZKY-FÉLE NYÁRI KERT-
BEN kellemes családi össze jöveteli
hely. Pontos kiszolgálás. Polgári árak.
Vasárnap és ünnepnap kedden, szomba-
ton Bódi Rudi zenekara hangversenyez.

! ?

„A Salgótarjáni Villamossági Részvény-Társaság“ berendez lakásokat

Elektromos világitással

a legolcsóbb árak mellett. Tekintettel a közelgő téli évad alkalmából, önköltségi áron
szereljük fel azon jelentkezőknél az **elektromos világitást**, akik folyó év augusztus hó
15-éig jelentkeznek és szabadvezetékünk közelében laknak.

Az első három jelentkezőnek egy szobát teljesen ingyen szerelünk fel vezetékkel.

Légy egy az elsők között!